

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/68/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

250/2018. (XI. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos, II. r. panaszos és III. r. panaszos (a továbbiakban együtt: panaszosok)¹ 2018. február 16-án előterjesztett **panaszát** a 2018. november 6-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a M. városi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok a velük szemben 2018. február 5-én történt rendőri intézkedések (magánlakásban történő intézkedés, felvilágosítás kérés) és annak körülményei miatt 2018. február 16-án, postai úton panaszt terjesztett elő.

I.

A panaszosok a fenti napon az I. rendű panaszosnak a Rendőrkapitányság egy nyomozójával történő telefonos egyeztetését követően önként bementek a Rendőrkapitányság B. községi Rendőrőrsére (a továbbiakban: Rendőrőrs).

Az intézkedés előzményeként a II. r. panaszos előadta, hogy a fenti napon korábban két civil ruhás rendőr jelent meg az otthonánál, ahol az ott a II. r. panaszos egyedül tartózkodó hűgát kérték meg, hogy engedje meg az ingatlan udvarának megszemlélését. A II. r. panaszos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

elmondása szerint a nyomozók nem csak az udvaron, de a csukott ajtó mögötti műhelyben is körülnéztek, majd arról, valamint az udvaron található mezőgazdasági gépről (amelyekbe be is ültek) is fényképfelvételeket készítettek. A történekről a II. r. panaszos hűga értesítette a panaszosokat.

A panaszosok elmondása szerint sem a II. r. panaszos hűgával, sem – a telefonos egyeztetéskor – az I. r. panaszossal nem közölték ekkor még az intézkedés tényét és célját.

A panaszosok 13 óra 30 perc körül érkeztek meg a Rendőrőrsre, ahol meg is kérdezték, hogy pontosan miért kellett megjelenniük. A rendőrök, elmondásuk szerint, ekkor csak annyit közöltek, hogy várniuk kell, amíg a kollégáik megérkeznek, és akkor mindent meg fognak beszélni. Nagyjából 10 perc várakozást követően mindenkit más-más helyiségbe kísérték, telefonjaikat kikapcsoltatták, nem engedték, hogy főnöküket értesítsék a rendőri intézkedés tényéről. A panaszosok megjegyezték még, hogy a nagyjából 10 perc várakozás alatt is minden lépésüket figyelték, egy lépést sem tehettek szó nélkül.

A panaszosok állítása szerint még ekkor sem közölték velük az intézkedés célját.

Elsőként a III. r. panaszost hallgatták ki, akitől először a munkájáról kérdeztek (merre járnak, milyen típusú munkát végeznek, stb.). Később konkrétan is kérdeztek egy nádarató munkagép kapcsán. A III. r. panaszos elmondta, hogy segítettek egy ilyen gép platóról való leemelésében, részletesen beszámolt ennek körülményeiről. A nyomozó a történetet végighallgatta, kérdéseket tett föl az eseményekkel kapcsolatban, végül közölte a III. r. panaszossal, hogy amennyiben bevall mindent, talán megmarad a munkája. A III. r. panaszos nem használhatott telefont, nem mehetett ki mosdóba, nem dohányozhatott. Ekkor még mindig nem közölték a III. r. panaszossal az intézkedés célját.

Következőként a I. r. panaszost hallgatták ki, akihez a fentiekhez hasonló kérdéseket intéztek. A panaszosok állítása szerint továbbra sem közölték az intézkedés célját, és mindent csupán „parancsszóra” csinálhattak.

Végül a II. r. panaszost hallgatták ki a III. és I. r. panaszosokhoz hasonlóan, annyi különbséggel, hogy felé nem közölték, hogy valljon be mindent, és akkor talán megmarad a munkája. A II. r. panaszos kihallgatásának végén „felszavakkal” elmondták, hogy azért tartják a Rendőrőrsön a panaszosokat és néztek körbe a II. r. panaszos udvarán, mert a fent említett nádarató munkagépet megbontották és alkatrészeket loptak el belőle.

A kihallgatásokat követően még újra a III. r. panaszoshoz fordultak a rendőrök pár kérdéssel.

A panaszosok egész idő alatt egymástól elkülönítve tartózkodtak a Rendőrőrs területén.

A tanúvallomásokot végül aláírták a panaszosokkal, majd 16 óra 30 körül az I. és II. r. panaszosok távozhattak. A III. r. panaszossal közölték, hogy elmennének megnézni a lakását, valamint az ahhoz tartozó udvart és melléképületeket. A III. r. panaszos ebbe beleegyezett. A III. panaszos ingatlanát és kistraktorát megszemlélték, lefényképezték, majd őt elszállították Vörsre, ahol a személygépkocsija parkolt. 17 óra 41 perckor a II. r. panaszos felhívta a III. r. panaszost (ekkor már engedélyezték a III. r. panaszosnak, hogy használja a telefonját), hogy hollétéről érdeklődjön: a III. r. panaszost ekkor már Vörs felé szállították a rendőrök.

A panaszosok sérelmezték, hogy ők jóhiszeműen érkeztek a Rendőrőrsre, mégis őket megfelelő jogalap és felvilágosítás nélkül több, mint 3 órán keresztül személyes szabadságukban korlátozták (a III. r. panaszost több, mint 4 órán keresztül). A Rendőrőrsön mindvégig kontroll alatt voltak a panaszosok, „mindenféle tevékenységet megtiltottak” számukra, végül csupán a kihallgatásokat

követően használhattak mellékhelyiséget, dohányozhattak, de még ekkor is mindent csupán rendőri kísérettel. A panaszosok elmondása szerint a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről jelentés nem készült, arról igazolást nem kaptak.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza:

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2018. február 2-án nyomozást indított ismeretlen tettes ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdésének a) pontja szerint minősülő lopás vétségének gyanúja miatt, feljelentés alapján.

A feljelentés szerint 2018. január 31-e és 2018. február 2-a közötti időben házi felépítésű nádvágó kis traktorról eltulajdonítottak bizonyos alkatrészeket, összesen 100.000 Ft értékben. Ezen túlmenően megrongáltak egyéb alkatrészeket is.

A feljelentő elmondta, hogy a munkagép elhelyezkedéséről a panaszosok tudtak, így szükségessé vált a tanúkenti kihallgatásuk.

Az I. és II. r. panaszos lakásán a Rendőrkapitányság nyomozói adatszerző tevékenység keretében jelentek meg 2018. február 5-én 10 óra körül, ahol az I. és II. r. panaszos húga tartózkodott. A nyomozók célja az volt, hogy a fenti nyomozás kapcsán meghallgassák az I. és II. r. panaszost, ha pedig szükséges egyeztessenek a tanúkihallgatásukról.

Az I. és II. r. panaszos húga a nyomozókat beengedte, majd közölte, hogy a keresett személyek nincsenek otthon, S. városban tartózkodnak. Ezt követően a nyomozók távoztak az ingatlanból. Az I. és II. r. panaszos hűgát az intézkedés előtt a nyomozók megfelelően tájékoztatták, ennek megfelelően közölték vele az intézkedés célját is, aki ezt követően engedte be a nyomozókat az ingatlan udvarára. A nyomozók nem készítettek fényképfelvételeket, az intézkedés célja kizárólag az I. és II. r. panaszosok adatszerző tevékenység keretében történő meghallgatása – a panasszal érintett intézkedés idején hatályos büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 178. §-ának (1) bekezdése alapján –, illetve esetleges tanúkihallgatásukról való egyeztetés volt. Mivel a panaszosok nem tartózkodtak a helyszínen, az ő tájékoztatásuk ekkor nem volt lehetséges, őket a Rendőrsőn tájékoztatták az ügy körülményeiről.

A fenti napon 13 óra előtt az ügy előadóját felhívta telefonon a II. r. panaszos és érdeklődött, hogy miért kereste őt és a testvérét a rendőrség, majd közölte, hogy S. város irányából tart B. község felé. A telefonos egyeztetés eredményeként a panaszosok megjelentek a Rendőrsőn. Itt az elsődleges szóbeli meghallgatást követően mindhárom személyt tanúként hallgatták meg. Az I. és II. r. panaszos kihallgatásukat követően távoztak a Rendőrsőrről. A III. r. panaszost beleegyezésével elszállították nádarató gépéhez, amelynek meg szemlélése vált szükségessé. Ezt követően a III. r. panaszost járművéhez szállították, ahol szabadon távozhatott. A III. r. panaszos az előbb leírtakba tájékoztatását követően önként beleegyezett.

Az intézkedés során egyik panaszost sem állították elő, önként jelentek meg a Rendőrsőn, ahol tanúként hallgatták meg őket. A Rendőrsőn, mint más rendőrségi objektumban is, az oda idézett, vagy ott önként megjelent személyek csak kísérettel közlekedhetnek. Ezen túlmenően a

Rendőrőrs épületében a földszinti ügyfélvárótól az irodák, elválasztása nem megoldott, így az ügyfélváróban tartózkodók felügyelete objektumvédelmi okokból indokolt. Mindezeket az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv épületeibe történő be- és kiléptetés szabályairól, a belső rend és biztonság fenntartásáról szóló 22/2015. (IX. 18.) ORFK utasítás 19. pontja, valamint a M. városi Rendőrkapitányság Vezetőjének 1/2016. (IV. 26.) Intézkedés 4. pontja szabályozza. Mindezek mellett azonban az ügyfélváróban várakozók korlátozás nélkül dohányozhatnak az udvaron kijelölt helyen, szabadon használhatják az ügyfélváróból nyíló mellékhelyiséget, és használhatják telefonjaikat. A panaszosok telefonjának kikapcsolására vonatkozó felszólítás nem történt.

A panaszosokat a Rendőrőrsön tájékoztatták az ügy körülményeiről.

A panaszosokat a Be. 79. §-ának (1) bekezdése alapján tanúként hallgatták ki, ugyanis alaposan feltehető volt – mivel mindhárom személy a bűncselekmény elkövetésének idején az elkövetés helyszínének közelében volt –, hogy bizonyítandó tényről tudomásuk lehet.

Mivel a panaszosokat nem állították elő, így igazolást nem kaptak. A Rendőrőrsön a panaszosok igazolást az intézkedésről nem kértek.

2) Az I. és II. r. panaszos lakcímén megjelent rendőrök jelentése az Állásfoglalás II. rész 1) pontjában foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

A helyszínen az I. és II. r. panaszos húga fáradt ki a házból, akinek a részére a rendőrök közölték, hogy az ott lakó panaszosokat keresik. Ő kissé zavartan annyit közölt, hogy testvérei nem tartózkodnak otthon, és nem is tudja, hogy pontosan mikor érkeznek majd haza. Az I. és II. r. panaszos húga önként beengedte a rendőröket az ingatlan udvarára, hogy ők meggyőződhessenek arról, hogy a panaszosok nincsenek a lakcímen. A házba az I. és II. r. panaszos húga nem engedte be a rendőröket, így ott nem ellenőrizték az általa elmondottakat. Az I. és II. r. panaszos húga elmondta, hogy testvérei S. városban tartózkodnak, és a délutáni órákban várhatóak haza. A rendőrök közölték az I. és II. r. panaszos húgával, hogy később ismét keresni fogják a panaszosokat, amelyet ő megértett, majd kikísérte a rendőröket.

A Rendőrőrsön a megbeszéltek szerint megjelent panaszosok elmondták, hogy valóban ott voltak, amikor a kérdéses munkagépet leparkolták. Ennek fényében közölték a rendőrök a panaszosokkal, hogy szükséges a tanúkénti meghallgatásuk, mivel érdemi információkkal rendelkeznek arról, hogy azon időben pontosan kik voltak jelen. A panaszosok ezt megértették és elmondták, hogy megteszik a tanúvallomásokot és nem kérik más időpontra történő idézésüket. A tanúkihallgatások során a III. r. panaszos közölte, hogy vallomása igazolásaként önként megmutatja saját nádarató gépét.

A tanúkihallgatásokat követően az I. és II. r. panaszos a Rendőrőrsön sérelmezte, hogy nem értik, hogy az ügyben egyáltalán miért volt szükség a kihallgatásukra, miközben ők nem követtel el semmit, álláspontjuk szerint a helyi rendőrség „rájuk van szállva”. A panaszosok ekkor közölték, hogy a velük lefolytatott eljárásnak következményei lesznek. Az I. és II. r. panaszos kioktató magatartást tanúsítottak. A rendőrök tájékoztatták a panaszosokat a panasztételi lehetőségekről, amelyeket ők tudomásul vettek.

3) Az ügyben adatot gyűjtő rendőr jelentése szerint a kérdéses munkagép tulajdonosa elmondta, hogy a munkagép helyéről a panaszosok tudtak, de azt nem tudja, hogy lehet-e közülük a bűncselekményhez.

4) A nyomozás elrendeléséről szóló feljegyzés szerint 2018. február 2-án ismeretlen tettes ellen rendeltek el nyomozást a Btk. 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő lopás vétségének gyanúja miatt.

5) A tanúkihallgatásokról szóló jegyzőkönyveken szerepel, hogy a panaszosok tanúkihallgatására ismeretlen tettes ellen a Btk. 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő lopás vétségének gyanúja miatt folytatott nyomozás érdekében kerül sor.

6) A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott egyéb dokumentumok (nyomozati anyagok) jelen panaszügy kivizsgálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszosok beadványa alapján elmondható, hogy a panaszosokat egy büntetőeljárás keretében először adatgyűjtés érdekében meghallgatták, majd ennek alapján tanúként hallgatták ki. Mivel a panaszosok együttesen sérelmezték a büntetőeljárás keretébe tartozó, valamint az Rtv. szerinti cselekményeket, intézkedéseket, a Testület megítélése szerint szükséges tisztázni, hogy mely részek tekintetében nincs hatásköre a Testületnek vizsgálatot folytatni.

1) A Be. 178. §-ának (1) bekezdése alapján a nyomozó hatóság a büntető eljárás megindítása után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatóak, adatszerzést végezhet [...].

A Testület rendelkezésére álló információk alapján a panaszosokkal egy már folyamatban lévő nyomozás tekintetében volt szükség meghallgatni.

2) A Be. 79. §-ának (1) bekezdése szerint tanúként az hallgatható ki, akinek bizonyítandó tényről tudomása lehet.

A tanú vallomása büntetőeljárás bizonyítási eszköz, magának a vallomásnak a felvétele pedig büntetőeljárás cselekmény, amelynek alapvető szabályait a Be. 85-88. §-ai rögzítik.

A Be 28. §-ának (4) bekezdés c) pontja alapján, ha a nyomozó hatóság önállóan végez nyomozást vagy egyes nyomozási cselekményeket [35. § (2) bek.], az ügyész felügyel arra, hogy azt a törvény rendelkezéseit megtartva végezzék (nyomozás feletti felügyelet), az eljárásban részt vevő személyek a jogukat érvényesíthessék, amelynek érdekében az ügyész a nyomozó hatóság határozatát megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti, a nyomozó hatóság határozata, intézkedése ellen, illetve intézkedésének elmulasztása miatt a hozzá megküldött panaszokat elbírálja. Ennek megfelelően a Be. 195. §-ának (1) bekezdése teszi lehetővé, hogy az, akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz – ha a törvény kivételt nem tesz –, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet, továbbá a Be. 196. §-ának (1) bekezdése alapján lehetőség van arra, hogy akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

A Testület rendelkezésére álló dokumentumok tanúsága szerint a panaszosokat nem állították elő, velük szemben kizárólag büntetőeljárás körébe tartozó cselekményeket foganatosítottak a rendőrkapitányságon. **A fentiek alapján a nyomozáshoz kapcsolódó adatgyűjtésre, a tanúkihallgatásra, mindezek időtartamára, valamint a büntetőeljárás intézkedésekre körébe dokumentumok kiállítására vonatkozó panaszrészek vizsgálatára a Testületnek hatásköre nincs.**

IV.

A panaszosok beadványában foglaltak közül a Testületnek az alábbi sérelmek vizsgálatára van lehetősége:

A panaszosok sérelmezték, hogy őket nem tájékoztatták megfelelően a velük szemben foganatosított intézkedések körülményeiről, továbbá bár együttműködők voltak, sem mosdóba, sem dohányozni nem mehettek, telefonjaikat nem használhatták. A II. r. panaszos mindezen túl sérelmezte azt is, hogy a lakcímén megjelent civil ruhás rendőrök engedély nélkül léptek be műhelyébe, valamint készítettek fényképfelvételeket mezőgazdasági munkagépéről, másztak be annak fülkéjébe.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való, VI. cikkében foglalt magán- és családi élet tiszteletben tartásához és személyes adatok védelméhez fűződő, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület első körben a Rendőrkapitányság rendőreinek intézkedési kötelezettségét vizsgálta:

Feljelentés alapján a Rendőrkapitányság nyomozást rendelt el ismeretlen tettes ellen a Btk. 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő lopás vétségének gyanúja miatt, amelynek keretében a Rendőrkapitányság rendőrei megkezdtek a Be. 178. §-ának

(1) bekezdése szerinti adatgyűjtő tevékenységet. Mivel a feljelentő megnevezte a panaszosokat, mint olyan személyeket, akik tudtak a kérdéses munkagép hollétéről, szükségessé vált a panaszosok adatgyűjtő tevékenység keretében történő elsődleges meghallgatása.

Az intézkedéskor hatályos Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az eset körülményeire a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel:

A Be. 178. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a nyomozó hatóság a büntetőeljárás megindítása után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatóak, adatszerzést végezhet [...]. A nyomozó hatóság az adatszerzés során fénykép vagy más adathordozón rögzített kép bemutatásával személyt vagy tárgyat kiválasztathat, illetőleg a bemutatott személyről vagy tárgyról felvilágosítást kérhet.

A Testület elfogadja a Rendőrkapitányság álláspontját, miszerint a feljelentő által szolgáltatott információ alapján szükségessé vált a panaszosok Be. 178. §-ának (1) bekezdése szerinti adatszerzés körébe tartozó meghallgatása, ennek megfelelően a Testület megítélése szerint a Rendőrkapitányság rendőreinek intézkedési kötelezettsége keletkezett, így e tekintetben nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

2) A Testület vizsgálta annak tényét, hogy a Rendőrkapitányság rendőrei az I. és II. r. panaszosok ingatlanának területére az Rtv. 32. §-a szerinti intézkedés foganatosítása érdekében beléptek.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során [...] a magánlakás sérthetlenségéhez [...] fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. X. Fejezetében, az értelmező rendelkezések között található a magánlakás fogalma. A 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület. Ennek megfelelően az I. és II. r. panaszosok lakcíméhez tartozó udvar és műhely az Rtv. szerinti lakás fogalmába tartozik.

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül (ugyannezen szakaszban felsorolt kivételektől eltekintve) nem léphet be, illetve nem hatolhat be.

Mind a panaszosi beadvány, mind a Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint az intézkedő rendőrök az I. és II. r. panaszos hűgának bebocsátása alapján léptek az ingatlan udvarára, ahol körülnézhettek.

A panaszosok sérelmezték, hogy az intézkedő rendőrök engedély nélkül beléptek a csukott ajtó mögötti műhelyébe, továbbá bemásztak az udvaron lévő munkagépébe, és ezekről fényképfelvételeket készítettek.

Az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet.

A Rendőrkapitányság álláspontja szerint az intézkedő rendőrök kizárólag az udvaron néztek körül, fényképfelvételeket pedig nem készítettek, amikor pedig tisztázódott, hogy az I. és II. r. panaszosok nincsenek a helyszínen, őket kikísérte az I. és II. r. panaszos hűga az ingatlan területéről, majd távoztak.

A Testület megítélése szerint a rendelkezésre álló információk alapján tisztázható, hogy a rendőrök bebocsátás alapján léptek az ingatlan udvarának területére, így e tekintetben megállapítható, hogy nem sérült az I. és II. panaszosok magán- és családi élet sérthetetlenségéhez fűződő alapjoga. Annak tekintetében azonban, hogy az intézkedő rendőrök beléptek-e a csukott ajtó mögötti műhelybe, felmásztak-e az udvaron található munkagépre, és azokról fényképfelvételeket készítettek-e, a panaszosi és a rendőrségi álláspontok – rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – feloldhatatlan ellentmondása miatt, nem állapítható meg az I. és II. r. panaszos magán- és családi élet sérthetetlenségéhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának a sérelme.

3) A panaszosok sérelmezték, hogy a Rendőrkapitányság épületében őket végig szigorú felügyelet alatt tartották őket, nem engedték számukra meg, hogy a kihallgatásokat megelőzően mosdóba menjenek, dohányozzanak, továbbá használják telefonjaikat.

A Rendőrkapitányság álláspontja szerint a Rendőrőrsön, mint más rendőrségi objektumban is, az oda idézett, vagy ott önként megjelent személyek csak kísérettel közlekedhetnek. Ezen túlmenően a Rendőrőrs épületében a földszinti ügyfélvárótól az irodák, elválasztása nem megoldott, így az ügyfélváróban tartózkodók felügyelete objektumvédelmi okokból indokolt. Mindezek mellett azonban az ügyfélváróban várakozók korlátozás nélkül dohányozhatnak az udvaron kijelölt helyen, szabadon használhatják az ügyfélváróból nyíló mellékhelyiséget, és használhatják telefonjaikat. A panaszosok telefonjának kikapcsolására vonatkozó felszólítás nem történt.

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv épületeibe történő be- és kiléptetés szabályairól, a belső rend és biztonság fenntartásáról szóló 22/2015. (IX. 18.) ORFK utasítás 19. pontja úgy rendelkezik, hogy a belépni kívánó személy – ezen utasítás eltérő rendelkezése hiányában – az épületbe kizárólag kísérével engedhető be. E rendelkezés azonban nem a rendőrség és az intézkedés alá vont személyek közhatalmi viszonyára vonatkozik, hanem az adott intézmény belső rendjének és biztonságának biztosítására.

A panaszosi és rendőrségi álláspont között ellentmondás feszül, amelyet a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így nem állapítható meg, hogy pontosan milyen körülmények között tartózkodtak a panaszosok a Rendőrőrs területén.

A Testület megítélése szerint, a panaszosi és rendőrségi álláspontok közötti feloldhatatlan ellentmondásra, nem állapítható meg sérelem a panaszosok tisztességes eljáráshoz való alapvető joga tekintetében.

4) A panaszosok sérelmezték, hogy őket az intézkedés során nem tájékoztatták megfelelően az intézkedés körülményeiről.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, az intézkedés tényét és célját szóban közölni, valamint köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdése szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel, ha pedig polgári ruhát visel, szolgálati igazolványának és azonosító jelvényének felmutatásával kezdi meg. Ugyanezen § (2) bekezdése alapján az előbbi bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti. E § (6) bekezdésének megfelelően az intézkedő rendőr az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.

A Testület álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való jog alapvető jogállami követelmény, amelynek megfelelően a jogok érvényesítése olyan eljárás keretében kell, hogy történjen, amely megfelelő biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan állami döntésre. Természetes elvárás tehát a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése egy demokratikus jogállam esetében, hiszen az egyes emberekkel szemben az állam természetétől fakadóan mindig erőfölényes pozícióban van. Ennek megfelelően szükséges, hogy az államhatalom nevében eljáró személyek minden esetben teljes körű tájékoztatást adjanak az eljárás alá vont személyeknek az intézkedés körülményei, valamint a jogaik és kötelezettségeik tekintetében.

A panaszosi beadványból kiderül, hogy az intézkedő rendőrök még az I. és II. r. panaszos lakcímén eleget tettek az azonosítási kötelezettségüknek, hiszen a II. r. panaszos könnyedén fel tudta venni a kapcsolatot a lakcímén intézkedő rendőrrel. A panaszosi beadványból az is kiderül, hogy legkésőbb a Rendőrőrsön tájékoztatást kaptak az intézkedés körülményeiről: a II. r. panaszos kihallgatásának végén „félszavakkal” elmondták, hogy azért tartják a Rendőrőrsön a panaszosokat és néztek körbe a II. r. panaszos udvarán, mert a fent említett nádarató munkagépet megbontották és alkatrészeket loptak el belőle.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága alapján az intézkedő rendőrök közölték a panaszosokkal, hogy egy büntetőeljáráshoz kapcsolódó adatszerzési tevékenység keretében volt szükség a meghallgatásukra, valamint ezt követően tanúkénti kihallgatásukra, továbbá amikor az I. és II. r. panaszosok szóvá tették sérelmeiket az intézkedés végén, felhívták figyelmüket a panasztételi lehetőségeikre. A tanúkihallgatásukról készült jegyzőkönyveken szerepel továbbá, hogy pontosan milyen ügyben szükséges a panaszosok tanúkénti kihallgatása.

A Testület rendelkezésére álló információk alapján nem tisztázható, hogy pontosan hogyan zajlott a panaszosok szükséges tájékoztatása az intézkedés megkezdésekor, ugyanakkor összességében elmondható, hogy a panaszosok a foganatosított intézkedések tekintetében felvilágosítást kaptak az intézkedés tényéről és céljáról, a jogokról és kötelezettségekről, valamint a panasztételi lehetőségekről.

A Testület itt megjegyzi, hogy a tisztességes eljárás követelménye alapján kiemelten fontos, hogy az intézkedés alá vont személy tisztában legyen az intézkedés körülményeiről, valamint az őt megillető jogokról, őt terhelő kötelezettségekről, így szükséges fokozott figyelmet fordítani arra, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. §-ának, valamint a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának megfelelő pontos tájékoztatást nyújtsanak az intézkedés alá vont személy számára.

A Testület megítélése szerint a panaszosok – bár a tájékoztatásuk pontos menete nem rekonstruálható – összességében megfelelő felvilágosítást kaptak az intézkedés körülményeiről, így e tekintetben nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a Rendőrkapitányság rendőreinek egy folyamatban lévő büntetőeljárás keretében intézkedési kötelezettségük keletkezett. A Testületnek – a hatásköri szabályoknak megfelelően – a panaszosok sérelmei közül kizárólag az I. és II. rendű panaszosok magánlakásán történő intézkedés, a Rendőrkapitányságon a panaszosokkal szemben alkalmazott bánásmód, valamint az intézkedő rendőrök tájékoztatási kötelezettségének teljesítése tárgyában volt lehetősége vizsgálatot folytatni.

A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőrök bebocsátás alapján léptek az I. és II. rendű panaszosok magánlakásába, így ezzel összefüggésben nem sérült a panaszosok magán- és családi élet sérthetlenségéhez fűződő alapvető joga. Annak tekintetében azonban, hogy az intézkedő rendőrök engedély nélkül beléptek-e zárt helyiségekbe, felmáshoztak-e az udvaron található munkagépre, illetve készítettek-e fényképfelvételeket, a panaszosi és a rendőrségi álláspontok feloldhatatlan ellentmondása miatt nem állapítható meg az I. és II. rendű panaszosok magán- és családi élet sérthetlenségéhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának a sérelme. A panaszosokkal szemben a Rendőrkapitányságon alkalmazott bánásmódra vonatkozóan sem oldható fel a panaszosi és a rendőrségi álláspont közötti ellentmondás, így nem állapítható meg a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme. Az intézkedő rendőrök tájékoztatási kötelezettségével összefüggésben a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszosok – bár a tájékoztatásuk pontos menete nem rekonstruálható – összességében megfelelő felvilágosítást kaptak az intézkedés körülményeiről, így e tekintetben nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. november 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület